
kisdobos
1977. NOVEMBER
MEGYEI KÖNYVTÁR
KAPOSVÁR

1917. november 7-én
(a régi orosz naptár szerint:
október 25-én)
eldördültek a Néva partjánál
horgonyzó Aurora ágyúi.
Ez volt a jeladás a felkelésre.
Kirobbant és győzött
a szocialista forradalom.
Az orosz munkások és parasztok
elkergették a cárt és lakájait
— a gyárosokat
és a földbirtokosokat.
A hatalom
a dolgozó nép kezébe került.
Az „aurora" szó hajnalt jelent.
Ez jelképnek is tekinthető.
Hiszen azon a napon, amelyen
az Aurora cirkáló
ágyútüze felvillogott,
új hajnal köszöntött az emberiségre.
A szabadság
és a szocializmus hajnala.
Az elmúlt hatvan esztendő
a szocializmus diadalútja volt.
1945 óta a mi népünk is
ezen az úton halad
és építi szocialista hazáját.
A forradalom vezetője
Vlagyimir Iljics Lenin volt.
Ő állt a kommunista párt élén,
ő irányította a harcot,
s a győzelem után ő jelölte meg
a szocialista építés feladatait.
A város, amelyben a forradalom
kirobbant és győzött,
ma az ő nevét viseli — Leningrád.
November 7-én
tisztelettel emlékezünk
a forradalom bátor katonáira
s mindazokra,
akik az elmúlt hatvan év folyamán
a szocializmus eszméiért
éltek, küzdöttek, dolgoztak.

60 évvel ezelőtt

Mihail Iszakovszkij

Múlt és jelen

Szomorú kis sárfészekben születtem —
a parasztok arról daloltak ott,
hogy az öröm feléjük futna, de
elgáncsolják a gazdagok.

Apám és minden ősöm szolgaként
mások lopott jószágán robotolt;
betegség és didergő nyomor
kunyhóiknak örök vendége volt.

Konok mezőkön izzadtak napestig,
vak volt az útjuk és egük: setét —
eljövendő kínokról énekelt
az anya, míg ringatta gyermekét.

Eke, borona, nadrágszíjnyi föld,
Ez volt az élet: küszködés, mocsok.
A jelen kéklő égboltja alatt
a gyilkos múltra gyakran gondolok.

Mennyit szenvedtél, életem dús fája,
mikor még csak hajtásod ütközött!
Virulsz most: rád ég s föld áldása árad,
s madárraj csivog lombjaid között!

Görög Júlia rajza

Alekszej Tolsztoj

Semmi sem lehetetlen

A cári uralom idején, amikor Leningrádot még alapítójáról, Nagy Péter cárról, Pétervárnak nevezték, egy mellékutcában sok oszlopú, szép, de kissé rideg épület állt. Szmolnij Intézet volt a neve, grófok, bárók lánykái nevelkedtek benne. Csendes volt ez az intézet, ritkán verte fel csendjét jókedvű kacagás. A nemesi lánykákat tiltotta ettől az előkelő intézeti rendszabály. A kislányok és a nagyobbak is alig várták, hogy tizennyolcadik évüket betöltsék és kikerüljenek börtönnek érzett iskolájukból.

Ez a Szmolnij Intézet a Nagy Októberi Szocialista Forradalom idején vált világszerte ismertté. Lenin elvtárs és vezérkara a Szmolnijból irányította a cári hatalom megdöntésére, a nép hatalmának megteremtésére indított csodálatos orosz forradalmat. Maga Lenin is a Szmolnij egyik szerényen berendezett szobájában lakott feleségével, Nagyezsda Konsztantyinovnával. Két vaságy, szék, egy kopott kerevet, egy kisasztal, amelyen a telefon állt, ez volt a szoba minden bútorzata. Lenin legtöbbször dolgozószobájában aludt egy keveset, nehogy hosszabb időre elszakadjon fontos, sürgős munkájától. Az ország népe nyomorúságos viszonyok között élt. A kemény tél hamar beköszöntött, s vele az éhség. Lenin együtt nélkülözött népével s bizony, hol volt mit ennie, hol nem volt. Senkitől nem fogadott el semmit, jól tudta, hogy szájuktól vonnák el, amit neki adnak.

Egyszer egyik hűséges embere állt őrt ajtaja előtt, és éppen azon tűnődött, hogyan lehet majd egy ilyen hatalmas ország írástudatlan népét kiemelni a sötétségből. S hogyan tud majd a nép ezzel a temérdek gazdagsággal gazdálkodni, amit a Nagy Októberi Forradalom nekik harcolt ki, és amiért még mindig verekedni kell a forradalom ellenségeivel. Aztán mégis szertefoszlottak kétségei, ha Leninre és Lenin legbensőbb munkatársaira gondolt, akik olyan szilárd hittel bíztak a maradéktalan győzelemben, a forradalom óriási erejében, a népben.

Gyomra korgott. Zsebében egy darab rozskenyér, a parancsnokságon kapott élelmiszeradagja. Restellte az őrhelyén elfogyasztani, meg aztán arra gondolt, hogy később még jobban megéhezik.

Lépteket hallott. Lenin jelent meg az ajtóban. Arra kérte, szerezzen egy szerelőt, valami baj van a telefonnal.

Az őr készségesen vállalkozott arra, hogy megjavítja. Lenin arca felderült. Örült annak, hogy embere ért ehhez a munkához is. S míg az őr a telefonnal bajlódott, ő belemerült munkájába. Noha javában folyt még a harc a forradalom ellenségeivel, ő már terveket dolgozott ki népe életének megjavítására, az írástudatlanság felszámolására.

Egyszerre csak felállt, a pohárszékhez ment, kinyitotta. A szekrény polcai üresek, nem volt abban még egy darab száraz kenyér sem. Visszaült íróasztalához s folytatta munkáját. Az őr megcsóválta a fejét s azt gondolta: éhes lehet és nincs mit ennie.

Kenyéradagját óvatosan kettétörte, s valósággal odalopta Lenin íróasztalára. Lenin szórakozottan bólintott s letört a kenyérből egy darabkát, anélkül hogy munkájából felnézett volna.

Egy idő múlva érdeklődött, mi van a telefonnal.

— Megcsinálom — mondta az őr magabiztosan —, megcsinálom. Semmi sem lehetetlen — tette hozzá biztatón.

Lenin elmosolyodott s megismételte az őr szavait, a forradalom győzelmére gondolva:

— Semmi sem lehetetlen.

Kemény küzdelem, nehéz harcok árán győzött a Nagy Októberi Szocialista Forradalom, és a legnagyobb harcok színtere, az egykori cári palota, ma a világ egyik legszebb képtára, a szovjet nép közkincse. Békésen folyik előtte a nagy idők nagy tanúja, a gyönyörű Néva folyó. S ha korlátjára hajolnak a világ minden részéről érkező turisták, mesél nekik az Aurora hős matrózairól, a Téli Palota ostromáról, Lenin elvtárs legendás alakjáról, a sokat szenvedett, szívósan küzdő népről, amelynek semmi sem volt lehetetlen, ha a forradalom ügyéről volt szó.

Garasin Rudolf

Fiává fogadta a század

Görög Júlia rajza

Az első világháborúban (1914—18) sok százezer magyar katona esett fogságba az orosz fronton. Legtöbbjük a távoli Szibéria fogolytáboraiba került. Reménytelennek látszó helyzetük a szocialista forradalom után gyökeresen megváltozott. A szovjet kormány — első intézkedésével — véget vetett a negyedik éve tartó véres háborúnak. Béke lett, s a fogolytáborok lakói is szabad emberekké váltak. Ám hazatérni még nem tudtak, mert a szocializmus ellenségei meg akarták dönteni a nép hatalmát, s polgárháborúba döntötték az országot. Ekkor, Lenin hívó szavára, százezer volt magyar hadifogoly fogott fegyvert a forradalom megvédéséért. Közülük sok ezren életüket áldozták a három évig tartó ádáz küzdelemben. A csaták helyén, ahol eltemették őket, ma szerte a Szovjetunióban emlékművek hirdetik dicső tetteiket.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulóján büszkén emlékezünk rájuk.

Közöttük harcolt Garasin Rudolf is. Az emlékiratait tartalmazó kötetből választottuk ezt a rövid részletet.

Amikor Gyuriczáék visszafelé jöttek, hajnalban az országúton egy síró kisfiút találtak. Felvették és magukkal hozták. Kérdéseikre nem felelt, csak didergett és nagy könnyeket hullatott. Józsi bácsi, a kocsis megsajnálta, levetette köpenyét és belecsavarta. Egyszerre csönd lett. A gyerek meg se moccant, míg Kijev kapujához nem értek. Józsi bácsi talált annyi időt, hogy a kisfiúnak ennivalót és meleg teát adjon. A beszélgetés azonban nem ment, mert Józsi bácsi alig tudott pár szót oroszul. Amikor megindultunk a kaputól, a fiú Józsi bácsi mellé ült a bak-

ra, hallgatott és jobbra-balra nézelődött a nagy sötétségben. A bakon, a nagy köpenyben jóllakva, Józsi bácsi mellett biztonságban, jól érezte magát.

Amikor megláttam a kisfiút, nagyon megsajnáltam, beszélgetni azonban nem volt időm, kérdésemre azt felelte, hogy Petyának hívják, Petya Koleszko.

Petya Koleszko tizenkét éves volt. Szüleit 1917-ben, Ukrajnában a háború alatt vesztette el. Azóta ott élt, ahol pár napra befogadták. Az utolsó időben egy kulák családnál volt dajka — mesélte. A kulák egy napon befogta a lovait és elindult Kijevbe. Petykát azért hozta magával, hogy majd vigyáz a lovakra. Egyszer csak lövöldözés kezdődött, a lovak megijedtek, Petya leesett a szekérről és most itt van.

Az első eszkadron fogadta fiává.

— Éppen ilyent hagytam otthon a bevonulásomkor — mondotta Morvai —, azt Miklósnak hívják. Mi lehet vele? — sóhajtotta. Azt hiszem, sok emberünk fejében fordult meg hasonló gondolat.

Ahogy letáboroztak, az egész eszkadron mosdatta, öltöztette, frizurát csináltak neki. Amikor kijött az udvarra, végignézett magán és nevetve, a vörössapkához emelve kezét, tisztelgett.

— Nem jól van! — hangzott egyszerre több hang is. — Így ni — igazították meg —, a tenyeredet nem szabad kifelé tartani.

— Igenis! — felelte Petyka.

Különösen tetszett neki az új csizma, ilyen még sohasem volt a lábán. Egyszer csak Morvai odalép Petyka elé, felemeli a jobb lábát és lerántja róla a csizmát. Petya megijedt és borsónagyságú könnyek hullottak a szeméből, de egy kukkot sem szólt. Morvai észrevette, hogy túl kemény volt Petyához, megsimogatta, a beszélgetés még nehezen ment. Azután a zsebébe nyúlt, kihúzott onnan egy pár csillogó huszársarkantyút, megmutatta a fiúnak, és halkan azt mondotta:

— Csak ezt akartam neked adni, hogy egészen huszár legyél.

Petya nagyot sikított örömében, átkapta Morvai nyakát és csókolgatta. Most már örömében hullottak a könnyei.

Mikor az új csizmára felverték a csillogó sarkantyút — azt a boldogságot látni kellett volna. Pillanatokig nem tudta, hogy nevessen, vagy sírjon, menjen vagy álljon. Egyszer csak gondolt egyet, leült a földre, megnézte a csizmája talpát, megtapogatta a sarkantyút és elkiáltotta magát:

— Jó! A nadrág és a zubbony kicsit nagy, de majd belenövök. Petya Koleszko, első eszkadron, első szakasz, éljen! — kiáltozott örömében.

Ahány kardot megpróbáltak, mind túl hosszú volt, csak úgy húzta maga után. Végre a helyi kovácsműhelyben levágtak a kardjából vagy húsz centimétert, kiélesítették, mint a borotvát, aztán már minden rendben volt rajta. A lótól Petya nem félt, csak a nyereg volt eleinte szokatlan neki. Kapott egy szürkepettyes kis lovat. Igen büszkén ült rajta. Azt hiszem, boldogabb emberke nem volt a világon. Leleményes, okos fiúnak ismertük. Addig csak egy telet járt iskolába, nagyon szeretett volna tovább tanulni. Amikor lovasaink úgy bántak vele, mint gyerekkel, tiltakozott és azt mondotta:

— Koleszko Péter, az önálló internacionalista lovasezred 1. eszkadron, 1. szakasz lovasa vagyok!

Igen megható jelenet volt, amikor az első 15 rubeles zsoldját megkapta. Aláírás helyett két keresztet volt kénytelen beírni a lajstromba. Nem tudta, mit csináljon örömében. Odament Morvaihoz, megfogta a kezét, remegve emlegette:

— Mama, mama. — Tehát élete első pénzét édesanyjának szánta. Aztán összekapta magát, és a pénzt, mint önálló harcoshoz illik, a gimnasztyorka bal zsebébe tette.

Felderítőként sok jó információt szerzett. Jól tudott úszni, még a hideg víztől sem félt. Kötelességtudó, fegyelmezett gyerek volt. Nemcsak az első eszkadron, de az egész ezred szerette. Mindenhol megvendégelték, dédelgették. Ezt azonban ő nem szerette. Mindig azt hangsúlyozta, hogy ő, Petya, ugyanúgy 15 rubelt kap, mint a többiek.

Leszerelésünkig velünk maradt. Leszerelés után magunkkal vittük Moszkvába. Az volt a célunk, hogy iskolába adjuk, szakmát tanuljon. Hamarosan sikerült is őt elhelyezni a moszkvai Ragyiscsev Intézetben. Ez a hadiárvák intézete volt, ahol mindennel ellátták, csak egy gondja volt: tanulni.

Múltak az évek. 1955-ben Moszkvában töltöttem a szabadságomat. Egyszer csak cseng a telefon. Koleszko vezérőrnagy jelentkezett.

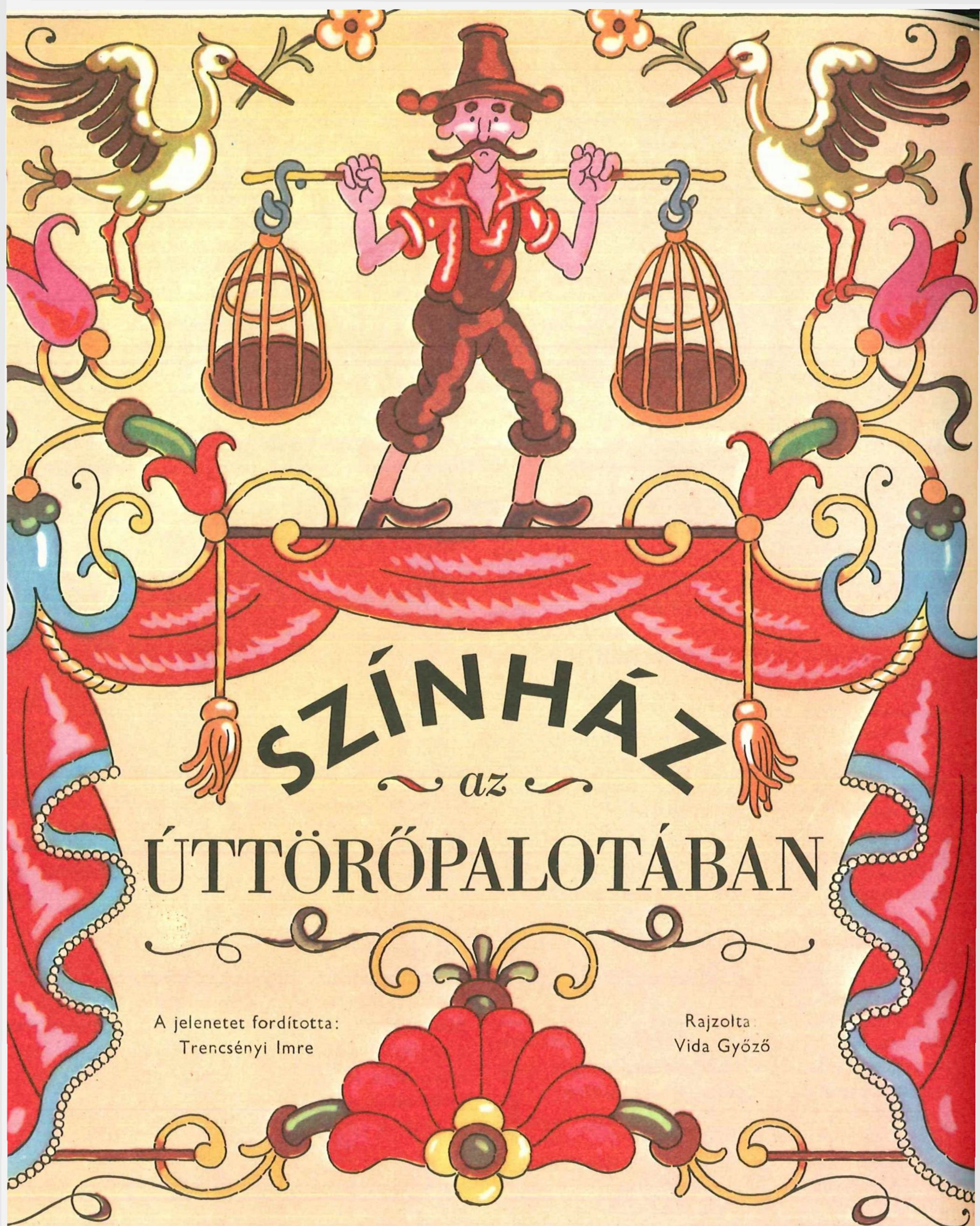
— Kicsoda? Nem ismerem, ki lehet.

Aztán magyarul folytatta az ismeretlen:

— Én vagyok édesapám, Petya, a kis lovas.

Találkoztunk. Egy hatalmas, szép szál férfi állt előttem, majdnem kétszer akkora, mint én. A mellén kilenc kitüntetés. Vezérőrnagyi rangjelzés.

— Nem hoztam szégyent a fejükre — mondotta. — Büszke vagyok, hogy ilyen emberek neveltek...

— Hipp, hopp ott legyek, ahol akarok! — szóltam hétmérföldes csizmámnak, és már repültünk is a kék égben. Hamarosan nagy város fölé értünk. Jól láttam a város híres tornyait, s a tornyokon az ötágú csillagot. Csizmáim Moszkvában egyenesen a Pionírpalotába vezettek. A csodálatos palota nagyterme sötét volt, csak a színpad világított. Éppen a színjátszó szakkör tartotta próbáját. Figyeljünk csak! De csöndesen, nehogy megzavarjuk a színpadon ügyeskedő gyerekeket!

Lev Usztyinov: Az utolsó szegényember című mesejátékából láthattam részletet. A színpad olyan, mint egy nagyváros széle. Bokrok, virágok között fiatal, de már erős Tölgy áll. A Tölgy alatt gallykunyhó. A kunyhón táblák, ilyesféle feliratokkal: „Elsősegély madarak részére", a „Virágápoló mester".

A Tölgy ágain kis madárkalitkák függnek. Itt él az Utolsó Szegényember. Hevenyészett kisszéken ül, asztala fatuskó. Madarak veszik körül. Távolabb, a fák mögött füstöl, zakatol és zúg a hatalmas város. A madarak összhangtalan kórusként énekelnek, mindegyikük ki akar válni hangjával a többiek közül.

Szegényember
(Felemeli a karját) Csendesebben! *(A madárdal hirtelen abbamarad)* Tisztelt Stiglic, nagyon kérem, énekelje még egyszer nekem ezt a részt. *(A Stiglic elfütyüli a kért dallamrészletet, a Szegényember ismétli magában)* „Fjuti-fjuti-fju" — tehát azt jelenti, „Nálunk minden rendben van"... És hogy mondják: „Nálunk nincs minden rendben"? *(A Stiglic újabb dallamot fütyül, a Szegényember bejegyzi az előtte fekvő könyvbe)* Köszönöm, kedves Stiglic. Ma nagyon sokat segített.

Szarka
(Kétségbeesve érkezik) Segítség! Figyeljetek! Szörnyűség! A Veréb...!

Szegényember
Mi lelte a Verebet?

Szarka
Ez a világ legkiváncsibb verebe! Valahogy megtudta, hogy a verebek azelőtt városokban éltek, hát fejébe vette, hogy megkeresi ősei földjét...

Szegényember
...és megfulladt a város füstjétől meg a benzinszagtól?

Szarka
Igen.

Szegényember
Szomorú történet, de rajta sajnos már nem segíthetünk.

Szarka
Nem-nem! Ez a Veréb talán a világ legszerencsésebb verebe. Amikor beszippantotta a füstöt és zuhanni kezdett, épp egy olyan teherautó tetejére esett, amelyik nem befelé ment a városba, hanem kifelé jött a városból. Ha csak egy cseppecske élet van még benne, megmenthetjük.

Szegényember
Repüljetek érte a Daruval! Egyik szárnyatok itt, a másik ott!

Szarka
(A Daruhoz) Siessünk! Mutatom az utat!

Daru
Hát rajtam ki segít? Nekem ki mutatja az utat? Nekem, a madár-utak nagy kapitányának? Kapitány, aki eltévedt... Füst, füst, csak füst... Azon a napon őszültem meg, amikor elvesztettem a hazámat. Elvesztettem, mert nem tudtam többé rátalálni... Füst, füst, csak füst meg füst...

Szegényember
Könnyekkel nem oszlatod el a füstöt, és a Verébben sem segítesz.

Daru
Talán még könnyezni sem szabad?...

Szegényember
Szabad. De most a Verébben kell segítenünk.

Daru
Hát rajtam ki segít?!... *(Elszáll a Szarkával)*

Szegényember
(A Sárga rózsához lép) Te is sírsz? Veled meg mi történt? *(Fülel)*

Rózsa
(Vékonyka hangja) A Piros rózsába két lepke is szerelmes, meg egy méhecske. Meg még egy kis fekete bogár. Belém meg még senki...

Szegényember
Várj türelemmel, beléd is csak szerelmes lesz valaki. Egész biztosan szerelmes lesz...

Rózsa hangja
Én már régóta várok türelemmel. Unalmas ilyen sokáig csak várni. Én Piros rózsa akarok lenni...

Szegényember
Természetesen, ha akarod, Piros rózsa lehetsz. De képzeld el, ha mindenki Piros rózsa akarna lenni! Mi lenne abból?

Rózsa hangja
Mindenki boldog lenne!

Szegényember
Nem hinném... Ha körös-körül mindenki egyforma lenne, egyszerűen elpusztulnánk az unalomtól. Mindenkinek megvan a saját élete, a saját színe, a saját hangja, ettől érdekes a világ... Nem vetted észre, hogy a piros rózsák ritkán érik meg a tisztes öregkort.

Rózsa hangja
Én nem akarok öreganyó lenni!

Szegényember
De a legtöbb piros rózsa zsenge fiatalkorában végzi. Gyakran szakítják le őket türelmetlen kezek... Mindenkinek megvan a maga öröme és a maga bánata. Szomorú dolog ám mindig másokra sandítani. Irigykedni! Bizony ám, nagyon szomorú!... *(A Sárga rózsa pirosodni kezd)* Na látod, most szégyenkezel. Téged még a szégyen is szépít. *(Elneveti magát)* No, hát ha ilyen szégyenlős vagy, változz Piros rózsává!...

Szarka
(Beszáll a Daruval, akinek a hátán picinyke veréb lapul) Egyáltalán nem lélegzik már. Úgy látszik, elkéstünk.

Daru
Ő se találta meg a hazáját. Akárcsak én... Füst, füst, füst...

Szegényember
Csend legyen. Semmi pánik! Kérek minden fát és minden bokrot, leheljenek minél több oxigént!... Így, így... Így, így... No még!

Rózsa hangja
Minden erőmből lehelek!

Tölgy hangja
Minden levelem remeg az erőlködéstől!

Szegényember
Még... Még! *(Orvosi hallgatóval figyeli a Veréb szívverését)* Az első szívverés! Végre! Dobog! Dobog! Újra dobog... Most már csak nyugalomra van szüksége, és tiszta levegőre...

Csoóri Sándor versei

A verseket a költő nemrégiben megjelent „Lekvárcirkusz bohócai" című kötetéből válogattuk

Hókutya

Csináljatok
hóembert,
én csinálok
hókutyát,
hószőrű komondort,
amilyen még sosem volt.

Így gondolom,
úgy gondolom,
kész is már a komondorom,
szájába jégcsap,
csont helyett azt kap!

Gyerekrajz

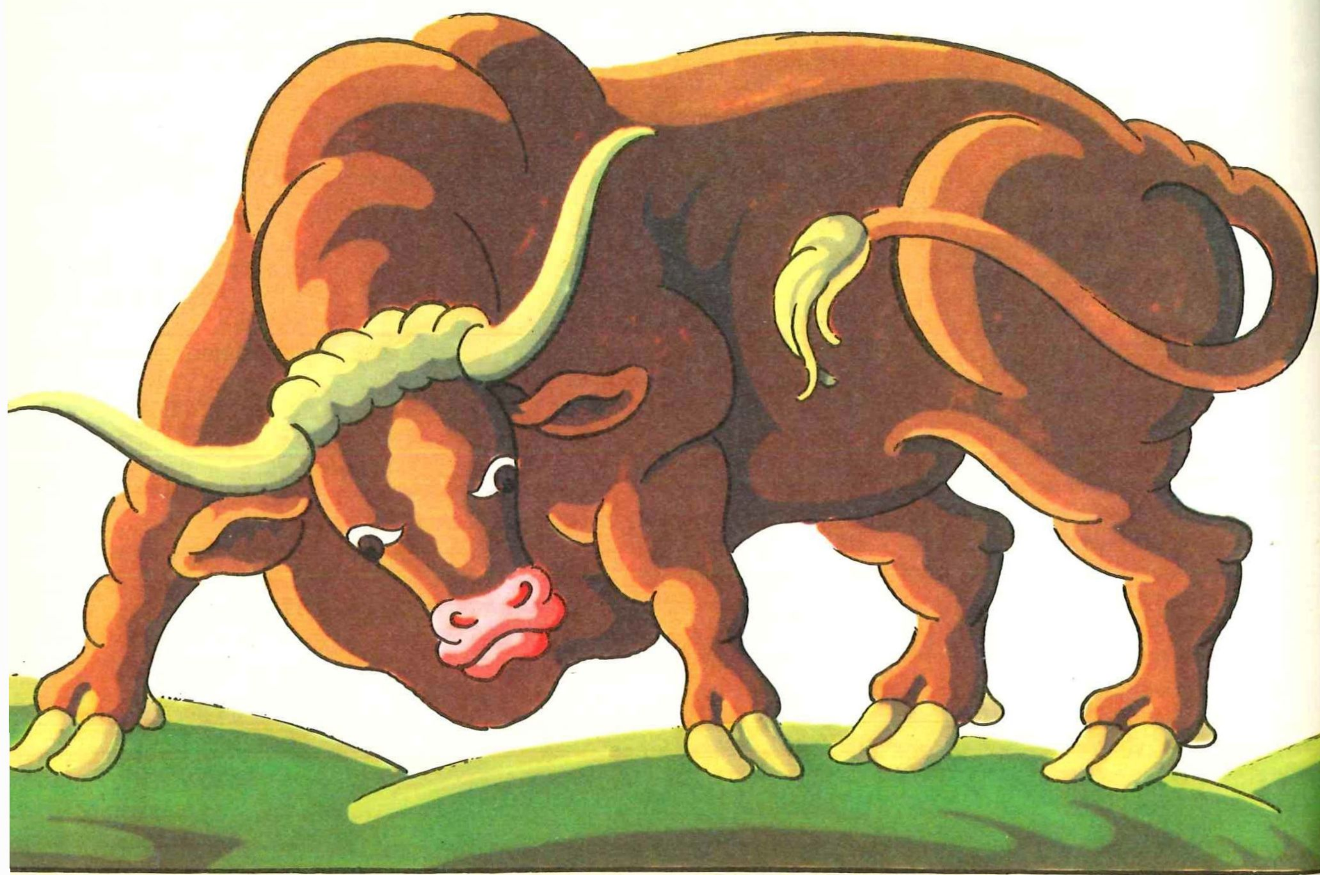
Mit rajzolsz?
Áruld el!
— Kis csacsit, nagy füllel,
nagy füllel,
nyereggel,
hátán egy gyerekkel.

Hova megy
a gyerek?
— Csavarog, tekereg,
azt hiszi a buta,
hogy ő most katona.

Rajzolj egy bősz bikát,
hegyezd ki a szarvát,
hadd higgye a kölök,
mögötte tank dörög.

Tudom, ha meglátja,
reszket a nadrágja,
s ijedten rásuhint
a kócos szamárra.

Csacsija égre rúg,
lerúgja a napot;
tüske-huszár erre
hazaballag gyalog.

Moziba megy a Hold

Moziba
megy a Hold,
vigyorog a képe,
tízfilléres csillagok
csörögnek zsebében.

Felhő-páholyban csücsül,
bámulja a földet,
pereg a film:
esti szél
zöld héjú dinnyét
görget.

Nem dinnye az:
vaddisznó!
Csörtet az erdőmélyből,
jujj! — a Hold
megijed,
s lefordul a székről.

Vida Győző rajzai

Esti párbeszéd

Jó estét, hársfa!
Hova készülsz?
— Bálba!

Hova, milyen bálba?
— Hold udvarába,
sárgarigó-bálba.

Mit csinálsz te ott?
Gyere velem, majd meglátod
ág-hegedűn muzsikálok,
rigóknak dalolok.

Fasuvasztó Péter

Fasuvasztó Péter
folyton csak fűrészel.

Siú-siú, deszkalap,
lesz belőled fakalap.

Fakalap vagy fanyereg,
recseg, ropog, nyekereg.

Rátesszük egy falóra,
azon megyünk Makóra.

Turcsány Péter

Hűvösvölgy

Téli délután

Cipó

Péknél toporognak a talpnyomaink,
a bakancsok szélén sár feketül.
Rohanunk a havon. Leesett a cipó.

Nővérem

Damír, a szöghajú,
mögöttem ült a szánon.
„Kötekedő, ne játssz vele",
ezzel eresztett nagymamám.

Nővéremnek lakatos udvarolt,
Feri, féltesttel magasabb.
Elálltak estehosszat
öreg kerítések mögött,
csontszürke málnás oldalában.

Varjú

Lejtő. Út. Bokrok. Ördögárok.
Mígnem a hóban fejreállok,
én meg nem állok —
öreg varjú, a nagymamám,
fölöttem károg!

Pirítós

Rács a kék lángokon:
rostély.
Foltos pirítós
ott ég.
S tenyeremben felmelegít
patkós teste.

NAGY KATALIN
Bemutatom

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kislány. Hetedhét országon túl lakott, legalább is majdnem, mert egy tanyán éltek a puszta közepén, emberektől, városoktól távol. Nagy magányában ez a kislány mégsem unatkozott. Örült a virágoknak, amiket gondozott, az állatoknak, ha etette őket, a termésnek, amikor beért. Szerette a napsütést és a hóesést, a szelet és a szép villámokat. Szívesen járt a távoli iskolába, és szívesen maradt otthon egyedül. Amikor valami öröm érte, szerette volna megosztani másokkal. De gyerek-pajtás nem volt a közelben, a felnőtteket meg nemigen lehet feltartani, hát írt egy verset gyorsan. Dallamot is szerzett hozzá. Énekelgette otthon, magában — aztán egyszer az iskolában is. Persze hogy fokozódott az öröme, hogy társainak is tetszett a dal. Gratuláltak, lelkesedtek, biztatták. Még több dal született, gyakori szereplés. És akkor valaki azt mondta, feltűnősködik, sztár akar lenni a többi gyerek előtt... Akkor a kislány, aki örömét akarta továbbadni a dalokban, úgy határozott, nem ír több dalt ezután. De a szomorúság is megosztható másokkal. Leírta hát a bánatát, igaz történet az, beillett a mini-mesék közé. A pályázaton díjat nyert a kislány, Zánkán találkoztam vele, a jutalomtáborozáson. Kondász Rózsának hívják, a balástyai Petőfi Sándor úttörőcsapat tagja, a nyolcadikat végezte a nyáron, amikor megismertem. Most középiskolás már, Szegeden egy kollégiumban lakik. Remélem, hogy verselő kedve — az örömet-bánatot másokkal megosztó szándéka — most is él.

Keresztes Dóra rajzai

3 mini-mese-író társamat

Steinbach József 12 éves, Herenden jár iskolába, a József Attila úttörőcsapat tagja. Vele nem találkoztam, de mini-meséje felér a személyes ismeretséggel. Egy ötödikes fiú örömét-gondját írja le, aki a csupa-elsős Winetou őrs vezetője lett. Az ötödikest Kálmánnak hívják a mini-mesében, én Kálmán-Józsefnek hívom, mert úgy érzem, Jóska maga lehetett a történet főszereplője. Vagy tévedek? Tehát az ötödikes Kálmán-József nagyon jól értett a kis indiánok nyelvén, a focizáson kívül még bábozásra is rávette őket. Bár ez elég izgalommal járt, mert néhány Winetou úgy elgyönyörködött a bábujában, hogy csak lökésre-rúgásra kezdte mondani a szerepét, de így is sikert arattak. A sikertől ugráltak és ordítoztak az őrs tagjai, indiánéknál talán ez így szokás. Még ma is élnének a paraván mögött boldogan, ha Kálmán-József kisöccse bele nem szól a bátyja dolgába. Ő is az őrsbe tartozott, és úgy gondolta, itt az idő, hogy lepipálja (indián pipa nélkül!) a testvérét. Ez az öcsi meghallotta, hogy a herendi gyár megalakulása 150. évfordulójára nagy ünnepség készül. Akkor adják át a közönségnek a szép új parkot a csónakázó tóval együtt. Sok miniszter jön, közölte öcsi a Winetouk-kal a hírt, bár ez az ő saját találmánya volt. Akárcsak a tutaj. Azt is mondta ugyanis, hogy a minisztereket úgy fogadják majd az indiánok, hogy tutajt építenek a tóra, rááll az egész őrs, és tartja a zászlót. Amikor odaér a főminiszter, nekiadják a zászlót, és kérnek tőle egy aláírást az őrsi naplóba. Akár mérget is vehetnek rá mind a tízen — ajánlotta öcsi —, hogy a tutaj láttán a főminiszter megajándékozza az őrsöt egy indián felszereléssel. Mert a minisztereknek ez igazán semmiség.

Kálmán-József mit sem tudott arról, hogy az öccse titokban így besegít az őrsvezetésbe. Csak akkor tudta meg, amikor a kicsi lélekszakadva rohant haza, már a kapuból kiabált: gyere gyorsan, mert az egész őrs beleesett a tóba... Rohant Kálmán-József életet menteni, az öccsével majd később számol, úgy tervezte. A tó partján megtalálta a kilenc indiánt, talpig iszapban ültek ott. És nem mentek haza se szép szóra, se csúnyára, azt mondták, ők megvárják a minisztert. Nehéz dolga volt Kálmán-Józsefnek, míg elhitette az indiánokkal: nem jön ide miniszter. De még nehezebb volt a csapatvezetővel elhitetni, hogy nem fordul elő többé ilyen életveszélyes kaland, engedje, hogy együtt maradjon a Winetou őrs. Azt hiszem, se a csapatvezető, se az indiánok nem bánták meg, hogy hallgattak Kálmán-József őrsvezetőre.

Fülöp Tamás 2. osztályos kisdobos, a győri Münnich Ferencről elnevezett iskola és úttörőcsapat tagja. Az ő mini-meséjét is díjazták a pályázaton. Én azzal díjazom, hogy közlöm itt, most, szószerint.

„Írjatok kutyanevet! Ezt mondta a tanító néni. Matyi. Ezt írtam én. Ez nem kutyanév, mondta a tanító néni. Gyorsan kiradíroztam. És odaírtam, hogy Morzsa. Pedig én tudok egy Matyi nevű kutyát. Barátságos, kicsi, fekete. A szomszédék tulajdona. Egyszer én vigyáztam rá 3 napig. Csak hazaszökött folyton. Én mentem érte kerékpárral. Két kilométerre laknak a szomszédék. Hazafelé én is gyalog mentem. Nehogy Matyi kifáradjon. Éjszaka nyüszített a mi udvarunkban. Nem tudott aludni a szomszéd néni. Akkor bevittem a szobámba aludni. Ott szeretett lenni. De a nagyapám nem szerette, hogy ott van. Mostmár elmúlt 3 nap. Hazavitték a Matyit."

Még sok gyerek írt mini-mesét a pályázatra. Sokan nyertek, sokan nem. Én mindegyiket szeretem. És azt szeretném, ha ezután is megírnátok nekem a kisebb-nagyobb eseményeket, ami veletek, barátaitokkal, a családdal történik. Ez nem pályázat már, nem is tudok jutalmat ígérni. Csak azt ajánlhatom, legyetek mini-mese-író-társaim!

Részletek a költő 1909-ben írt önéletrajzából

100 éve született Ady Endre 1877–1919

Geográfia szerint a Szilágyságból jöttem, a régi Partiumból, tehát se nem Erdélyből, se nem Magyarországból. Családilag szintén se fentről, se lentről, küszködő nemzetes kisúri famíliából, mely ezer éven át csak éppen hogy élt ...

... Anyai nagyapám pap volt abban a faluban, ahol születtem, Érdmindszenten, az apám a belső Szilágyságból került ide az anyámhoz. Én, amin már doktorom, a tudós Konried, fölöttébb csodálkozik, csak harmincegy éves múltam, holott vérem, testem, idegeim veszélyesen aggok ...

... Gyermekkoromban a mesék igéztek meg, a verseket nem kedveltem, s a zsoltárokat könyv nélkül nehezen tanultam meg. De azért verset már írtam akkor, amikor még a nagybetűket nem ismertem: Lajos öcsém egy sárbaeséséről rövid, de pompás gúnyú balladát ...

... Később, tizenhét éves koromban, amikor már mint önképzőköri rendkívüli tag sok verssel bélyegeztem meg a nevemet. Nyomtatásban 1896-ban jelent meg az első versem, a zilahi Szilágy lapban, hazafias vers, Kossuth-vers. De 1890—91-ben már Nagykárolyban, a piaristák gimnáziumában írott lapot gyártottam néhányad-magammal ...

... Jeles diák voltam, eminens, sőt első eminens ...

... Mindent el akartam mondani, ami ma élő magyar emberben támadhat s ami ma élő embert hajt, mint szíj a gépkereket ...

... Hogy mit csináltam, körülbelül tudom s hogy mit lehetne nekem még csinálni — ha lehetne — azt is. Egyelőre nem várom senkitől, hogy annak lásson, aki vagyók s magam se szeretném, ha igaz értékemért lennék ismert vagy híres Ady Endre. Egyelőre szeretnék az élettől még két-három-négy tűrhető esztendőt kizsarolni s szeretném, ha aludni tudnék, s egy-két olyan dolgot megírni, amit csak én írhatok meg. S ha Konried doktor úr a jövő héten már nyugodtabban, biztatóbban nézne reám, miután összevissza vizsgált ...

A csillagok csillaga

Sohse hull le a vörös csillag:
Nap, Hold, Vénusz lehullott régen
S ő dölyföl a keleti égen.

Sohse vörös a hulló csillag:
Rózsás, lila, zöld, kék vagy sápadt,
Szeszélye az égi világnak.

Hulló csillag, hullj, hullj, rogyásig,
Ezer eséssel, ezer jajjal:
Egy csillagból is jöhet hajnal.

Vörös csillag, ragyogj és trónolj,
Mióta ember néz az égre,
Vörös csillag volt a reménye.

Proletár fiú verse

Az én apám reggeltől estig
Izzadva lót-fut, robotol,
Az én apámnál nincs jobb ember,
Nincs, nincs sehol.

Az én apám kopott kabátú,
De nekem új ruhát veszen
S beszél nekem egy szép jövőről
Szerelmesen.

Az én apám gazdagok foglya,
Bántják, megalázzák szegényt,
De estére elhozza hozzánk
A jó reményt.

Az én apám harcos, nagy ember,
Értünk ad gőgöt és erőt,
De önmagát meg nem alázza
A pénz előtt.

Az én apám bús, szegény ember,
De ha nem nézné a fiát,
Megállítaná ezt a nagy, földi
Komédiát.

Az én apám, ha nem akarná,
Nem volnának a gazdagok,
Olyan volna minden kis társam,
Mint én vagyok.

Az én apám, ha egyet szólna,
Hajh, megremegnének sokan,
Vígan annyian nem élnének
És boldogan.

Az én apám dolgozik és küzd,
Nála erősebb nincs talán,
Hatalmasabb a királynál is
Az én apám.

A névadó születésnapjára

Így hangzik ismert népdalunk a Gomba őrs átköltésében. A Gomba őrs a nyírmihálydi Ady Endre Úttörőcsapat negyedik osztályos rajában szerveződött. A költészet nehéz mesterségével pedig azért próbálkozott, mert mindenképpen részt akart venni a csapat névadó próbáján. Történt egy napon ugyanis, hogy a csapat valamenynyi őrse titkos parancsot kapott: „Lehet jelentkezni a névadó próbára, csatakiáltással, dallal és játékkal. A háromrészes benevezést háromlevelű lóherére rajzolva és írva tűzzétek a faliújságra!" Néhány nap múlva úgy kihajtott a faliújság, mint öntözés után egy lucernatábla. Telistele volt háromlevelű lóherével. Egyik levélen olvastuk a fenti idézetet. De Valigurszki Antalné csapatvezető azt is elárulta, hogy a nagyok, a legmerészebb úttörők még Ady-versek megzenésítésére is vállalkoztak, és ezzel neveztek be a most már hagyományos próbára.

Először 1976-ban emlékeztek meg a pajtások névadójukról, ünnepélyes csapatgyűlésen. Ám az ünnep előtt már akkor is rajvetélkedőn mérték össze tudásukat Adyról, és szavalóversenyt is rendeztek a költő verseiből. A kezdeményező akkor a Pacsirta őrs volt. Korábban január utolsó hetét tekintették „névadó hét"-nek. Kiállítással és irodalmi műsorral emlékeztek meg Ady Endréről. Az a raj, amely a névadó hét előkészítésében és megszervezésében a legtöbbet dolgozott, jutalmul szalagot kapott a rajzászlóra. A szalag legutóbbi birtokosa a Petőfi raj lett, sőt, a „Példamutató" rajzászlót is elnyerte.

Most is csupa izgalom az élet Nyírmihálydin, az iskolában. A folyosóra nagy, értékelő táblát állítottak. Ott nyüzsög a kisdobosok hada, mert a versengés nyilvános. Mindenki leolvashatja, hol tart az Együtt egymásért mozgalomban vállalt feladatokban, hol tart a barátja, őrse, raja.

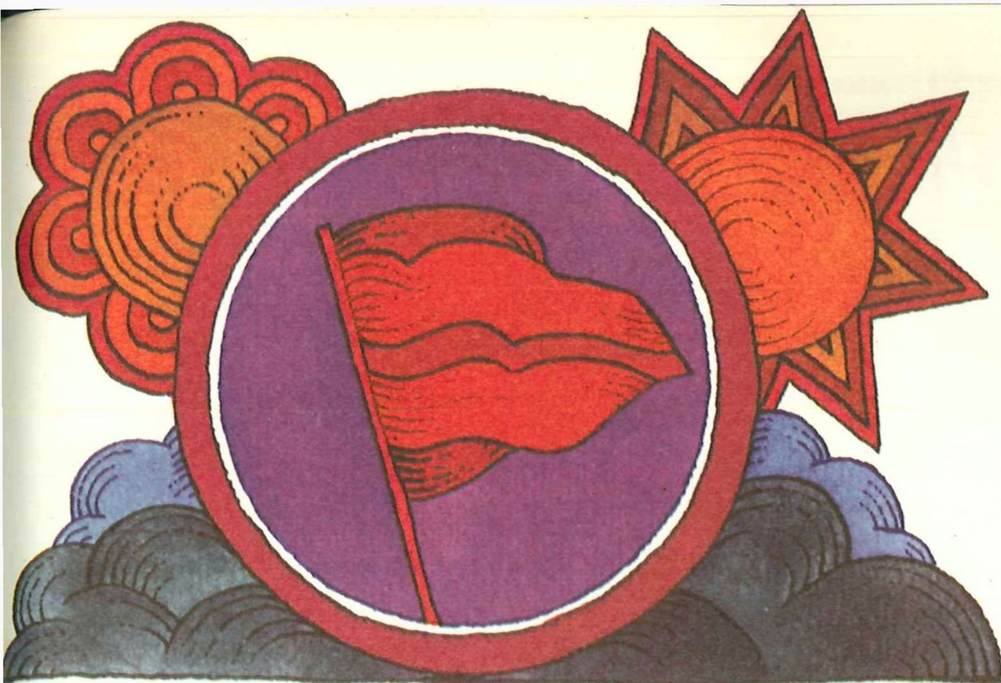
Az őrsök, egyébként, most igen elfoglaltak. Tagjaik éppen néhány Ady-verset tanulnak meg, s ez különösen a kisebbeknek nem is olyan könnyű vállalkozás. Jutalma azonban ennek sem marad el. Legfőbb jutalom a megértett vers szépségének megismerése. De az önálló értékelés is szerez némi örömet.

Ady életútját is igyekezett megismerni a csapat. A kisdobosoknak a költő gyermekkoráról kellett minél több értékes ismeretre szert tenniük, a nagyobbaknak Ady ifjú- és felnőtt korában alkotott hatalmas életműve jutott.

Az az őrs, amelyik minden vállalt feladatát teljesíti, próbajelvényt kap, amelyet az úttörőtanács tervezett az Ady évforduló tiszteletére.

Feljegyezte: Józsa Teréz

Őrsi tisztségviselő
a zászlótartó

Ebben a hónapban ünnepeljük a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulóját. Minden ünnepen, de ekkor különösen sok zászló leng, lobog majd. Szavak nélkül a békét, a szabadságot hirdeti, s köszönti az ünnepet. Az ünnepélyen a zászlót te, a zászlótartó tartod, te tisztelegsz, te köszönsz vele. Vajon tudod-e, mikor, mit kell tenned?

Köszön a zászló

Rajzoljátok le és színezzétek ki azt a zászlót, mely szerintetek az ünnepélyeken a himnuszok hangjaira tiszteleg!

Van-e őrsi zászlótok?

A minap egy ünnepélyen vettem részt. A rajok zászlótartói a raj — az őrsöké az őrsi zászlókkal vonultak be.

Gyönyörű volt ez a zászlóerdő. Az ünnepély végén megkérdeztem egy kisdobost:

— Hogyan tudtátok elérni, hogy minden őrsnek van zászlaja? Kik készítették?

— A kisdobos foglalkozáson megbeszéltük, hogy minden őrs papírból elkészíti őrsi zászlaja tervét. Ez közös munkával készült. Azután kerestünk patronáló anyukát, aki anyagból megvarrta a zászlót. A kész zászlóra az anyuka irányításával a lányok hímezték rá őrsük nevét, jelképét. A fiúk seprűnyelet faragtak, lakkoztak — zászlórudaknak.

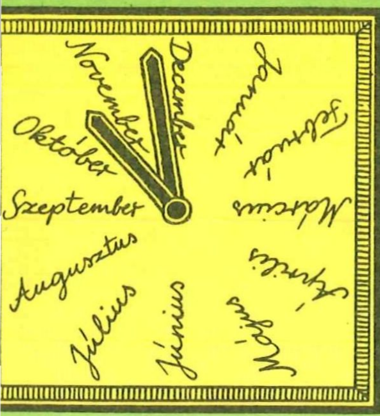
Tedd, amit kell!

A zászlótartónak nemcsak a zászlóval kapcsolatos feladatokat kell ellátnia. Ügyelnie kell arra, hogy ismerjék a kisdobosok a formaságokat. Tudjanak sorakozni oszlopban, vonalban. Szabályosan tudjanak tisztelegni, egyenruhájukat viselni. Erre tanítsd meg őket!

Jó munkát!

Horváth Edit

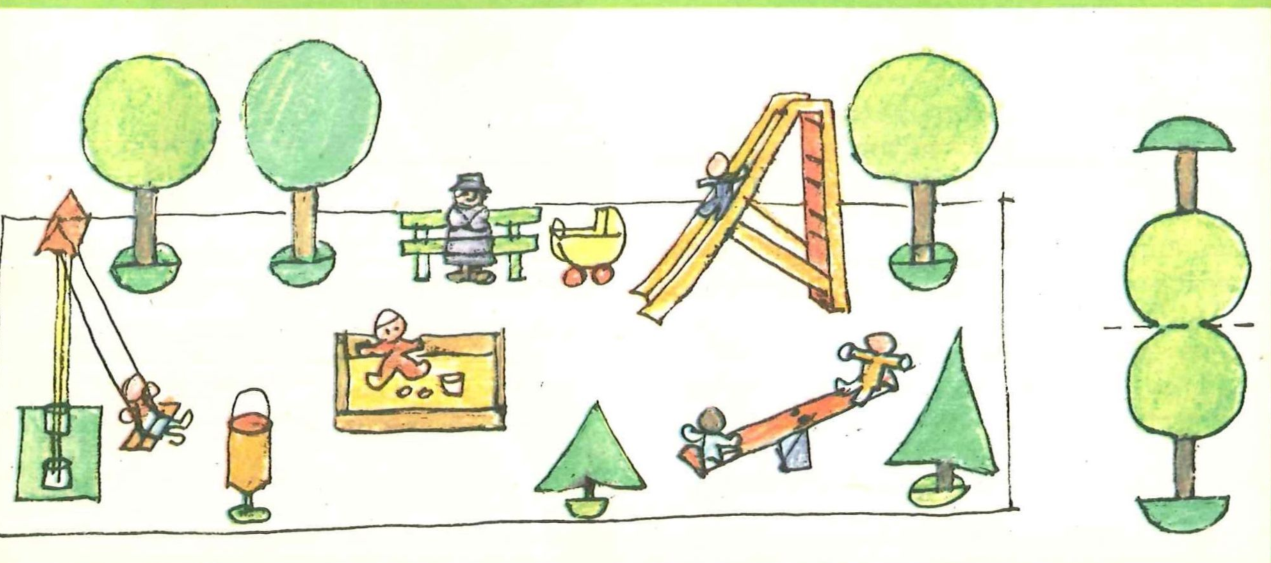

Dobra verjük

Nálatok mi a szokás? Nálatok hogyan készülnek az első osztályosok a kisdobos életre? Mert, ugye, az a jó, ha kialakul ennek a hagyománya. A nyíregyházi 14-es Általános Iskolában az a szokás, hogy az ötödik osztály három őrse foglalkozik a kicsikkel. A kisdobosok hat pontjával úgy ismertetik meg őket, hogy irodalmi anyagot gyűjtenek, és azt színpadi játéknak feldolgozva adják át elsős pajtásaiknak. Mivel a hat ponthoz három őrs van, minden őrs kétszer szerepel. Állítják, hogy a színjáték hatásosabb, mint a hosszadalmas magyarázat.

Akarsz könyvtáros lenni? Mielőtt legyintenél, hogy ugyan, hol van az még, elárulom, hogy Mátészalkán találkoztam egy könyvtáros őrssel. Dr. Farkas Józsefné a helyi Úttörő és Ifjúsági Ház gyermekkönyvtárának vezetője elmondta, hogy Mátészalka négy iskolája közül háromban működik egy-egy könyvtáros őrs. A kisdobos könyvtárosok segítenek a folyóiratok rendezésében és az olvasók nyilvántartásában. A pontatlan olvasókat figyelmeztetik, igyekezzenek a kölcsönzött könyveket visszavinni. Eközben észrevétlenül második otthonukká válik a könyvtár, s ennek — ugye, ti már tudjátok? — ezernyi a haszna.

Bizalom zászló. „Egy héttel ezelőtt volt a tisztasági verseny értékelése. Rajunk megkapta a Bizalom zászlót. Így a mi osztályunkban nem lesz tisztasági ellenőrzés. Megbíznak bennünk." Az idézet Szarka Éva a gulácsi harmadik osztályos leveléből való. Az idén a zászlót, gondolom, újból meg kell nyerni, de az ötlet, miszerint a folytonos ellenőrzés helyett szavazzunk bizalmat, semmiképpen nem évült el. Sőt, más versenyformákra is kiterjeszthető. Ti hogy gondoljátok?

Játszótér II. című melléklet leírása. Folytassátok az előző számban elkezdett játszótér berendezéséhez még szükséges rajzok kivágását. A padon ülő nagymama ábra a minta szerint a szaggatott vonalak mentén hajtogatva könnyen összeragasztható. A sárga gyerekkocsi egyetlen darabból körbevágható. A világoskék rész a kocsi alja. Ha az összehajtogatás a nyilak irányában sikerült, a pettyes széleken ragasszátok össze. Fektessétek a kocsiba a pólyást, és állítsátok a pad elé. A D jelű gyerek összehajtva és ragasztva beül majd a hintába. A zöld talapzatra ragasszatok két egyforma dugót. Ebbe szúrjatok bele egy-egy 17 cm hosszú hurkapálcát. A G jelű ábra lesz a hinta teteje. A kék csík a tető alja, ahol a nagyobb körökbe kell szúrni a hurkapálcát, a kicsik jelölik azt a helyet, ahol áthúzzátok a hintakötél fonalát, aminek két végét az ülőhinta pontjai alatt csomózzátok meg. Máris leng a hinta.
Itt lerajzoltunk egy játszóteret a már elkészült darabokkal berendezve. A külön rajzolt fa mintájára „ültessetek" sok fát, bokrot a térre, amit persze most már ti rajzoltok meg. A homokozót gyufaszálból keretezhetitek be. Szemétkosár gyanánt műanyag gyűszűt is felhasználhattok. A teret saját ízlésetek szerint rendezzétek át, rajzoljatok utakat is. További ötletekkel gazdagíthatjátok a játszóteret, pl. dugókból farönk mászkálót, hurkapálcából mászókát, csőalagutat stb. Alkossatok és tervezzetek; jó szórakozást kívánunk munkátokhoz.

Kedves Paprika! Ne aggódj, jól vagyok, különösen, amióta itt lakik a barátnőm, Juli-Puli. Egymás mellett ülünk az iskolában. Ebéd után elmegyünk biciklizni, aztán tanulunk. Van egy kuckónk a kertben, az orgonabokrok alatt. Itt szoktunk játszani és beszélgetni Juli-Pulival. Ha jó kedve van, fura arcokat vág, és utánozza az állatokat. Ilyenkor annyit nevetek, hogy belefájdul a hasam. Szeretettel üdvözöl egy vidám C.

Tisztelt Coffi! Vedd tudomásul, hogy rettentően unom Juli-Puli Őfelségét! Juli-Puli így, Juli-Puli úgy – folyton csak róla írsz! Az már nem is érdekel, hogy velem mi van! Az én barátom vagy, vagy az övé? Ha az övé, akkor ne levelezzünk többet! Üdvözöl egy mérges P.

Paprika, nem ismerek rád, olyan buta vagy! Juli-Puli a barátom, meg te is az vagy, de Juli-Puli itt lakik, te meg Budapesten. Azonkívül neked is van rajtam kívül barátod, ugyebár: Őfelsége, Pocak! No, de mindegy, ha nem akarod, ne írjál többet! Szia, örökre! Volt barátod: Coffi

HÍK TUM MU, EFUVUC TUM! NUNPEJU

Egy szót sem értek! Mi a csudát írtál nekem? Coffi

Ó, bocsánat! Elfelejtettem leírni neked a titkosírás kulcsát! Tessék, itt van. Fejtsd meg, ha tudod! P.

TITKOS	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	Z	Y
VALÓDI	e	c	d	f	i	g	h	j	o	k	l	m	n	p	u	r	s	t	v	a	z	y	b

HÍ AV U SESJIRÉPÚR! LÚP MAL ER GUPUFRVIL. RVEU, SA LÁPAFVRÚJ! BIDDE ÁR HOKE-NOKE

Majtán Mária 4. oszt. tanuló munkája, Budapest

Postafiók 100

.egkedvesebb leveleim novem- ıerben az alábbi tizenkilenc. Csak a evélírók nevét-címét kell közölnöm, nert a levelek tartalma ugyanaz. És ppen ezért kedvesek számomra. zek a gyerekek ugyanis szovjet paj- ásokat keresnek azért, hogy a leve- ezés útján jobban megismerkedje- ek a Szovjetunióval, azért, hogy yakorolják az orosz nyelvet vagy gyszerűen csak azért, mert „jó zés az, ha van az embernek barátja Szovjetunióban is."

Palatinus Erika, 7100 Szekszárd, ossinszky ltp. 31; Jánky Anna 2440 ázhalombatta, Rózsa Ferenc út 10.; orcsmáros Judit 2840 Oroszlány, ákóczi Ferenc út 25/4; Virág Erzsé- t 5720 Sarkad, Kapocs u. 13.; olnár Klára 5241 Abádszalók, Nagy- ófa u. 8.; Balázs Ágnes 8893 Szent- zló, Vöröshadsereg út 29.; Simon ibor 3525 Miskolc, Tizeshonvéd u. .; Németh Antónia 6060 Tisza- cske, Szabolcska u. 41.; Tóth Ani- 6435 Kunbaja, Rákóczi út 40.; váry Mónika 2151 Fót, Kisalag, nin köz 8762/2; Pintér Adrien 7624 :s, Attila út 23.; Dunai Gabrielle 15 Nagyesztergár, Dózsa György 38.; Hütter Eliza 3170 Szécsény, rx Károly út 23.; Palotai Ibolya 5144 Jászboldogháza, Vezér út 53.; Sárközi Edit 5720 Sarkad, Kodály u. 5.; Keresztesi Zsuzsa 2523 Sárisáp, Lenin út 16.; Horváth Judit 9012 Győr, Koltói Anna u. 26.; Mesterházi Dóra 7621 Pécs, Munkácsy u. 13.; és az egész 4/b osztály Nyíregyházáról, az Epreskert út 64. alatti általános iskolából.

Kívánom, hogy mindannyian kapjanak levelet a Szovjetunióból! A magyarul tudó gyerekek rendszeresen olvassák a Kisdobost, biztosan választanak a fenti címekből levelezőpajtást. Aki pedig a „véletlen választásból" kimarad, ne búsuljon, hanem válasszon magának egy levelezőtársat — ugyancsak a fenti címekből. A levelező barátságnak az alapja mindig a közös érdeklődés, és ezek a gyerekek valamennyien a Szovjetunióról szeretnének sok újat tudni.

Bemutatom a Hófehérke őrs kisdobosait (címük: 3175 Nagylóc, Általános iskola). Azt írják, maszkaötletben gazdagok, mert hogy jelmezbálra készülnek. Azonkívül az őrs minden tagjának javul a tanulmányi eredménye. Szerintem ehhez is sok jó ötlet kell, van is a Hófehérkéknek biztosan. Forduljatok hozzájuk mindkét ügyben, bizalommal!

Bemutatom továbbá a ZZ kisdobos rajt. Először számomra is rejtély volt a nevük, meg a szép jelvényük is: piros bőrkorongon kékkel hímzett ZZ! Aztán bemutatkoztak: Zelk Zoltán nevét viselik, leveleznek is a költővel. Legnagyobb kincsük Zelk Zoltán „Tollászkodik a tavasz" c. könyve, no meg az ajánlás: „A ZZ rajnak száz boldog tavaszt kíván Zelk Zoltán." (A ZZ raj címe: 8000 Székesfehérvár, Béke téri ált. isk.)

A Móra Ferenc kisdobos raj tagjai szüleiket is bevonják a maguk örömébe. Közös klubdélutánt rendeztek mostanában, ahol bemutatták mindazt, amit a „Művészet vándorútján" játék keretében végeztek. Aztán megtanították a szülőket a „Nyírbátorba két úton kell bemenni..." című kedves dalukra. Együtt énekelve még szebben szólt a nóta! Címük: 4450 Tiszalök, Általános iskola.

Eperjesi Gézát azért mutatom be, mert olyan nagy szeretettel mutatta be nekem a raj Ki-mit-tud? győzteseit: Ács Nórát, Borbély Andreát, Palyik Annát. Magáról csak annyit közöl: cintányéros a kisdobos-zenekarban. Ehhez is gratulálok! (Géza címe: 3200 Gyöngyös, Róbert Károly út 16.)

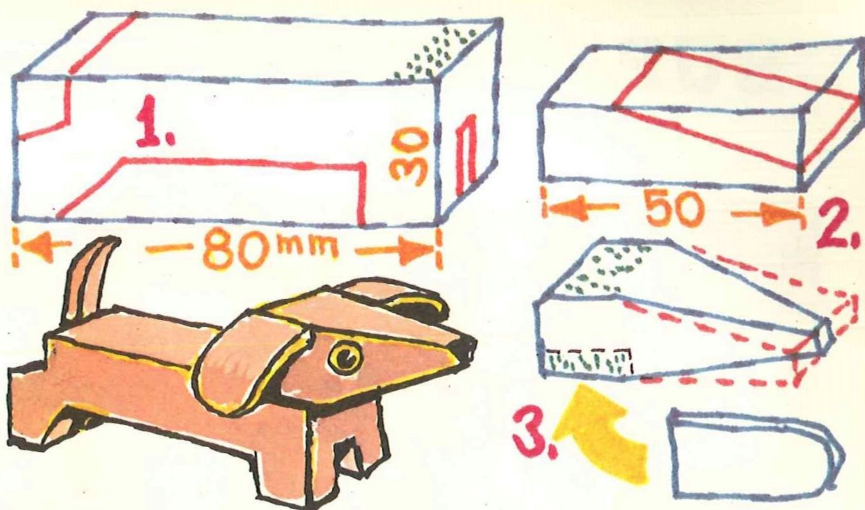
Űr Kata

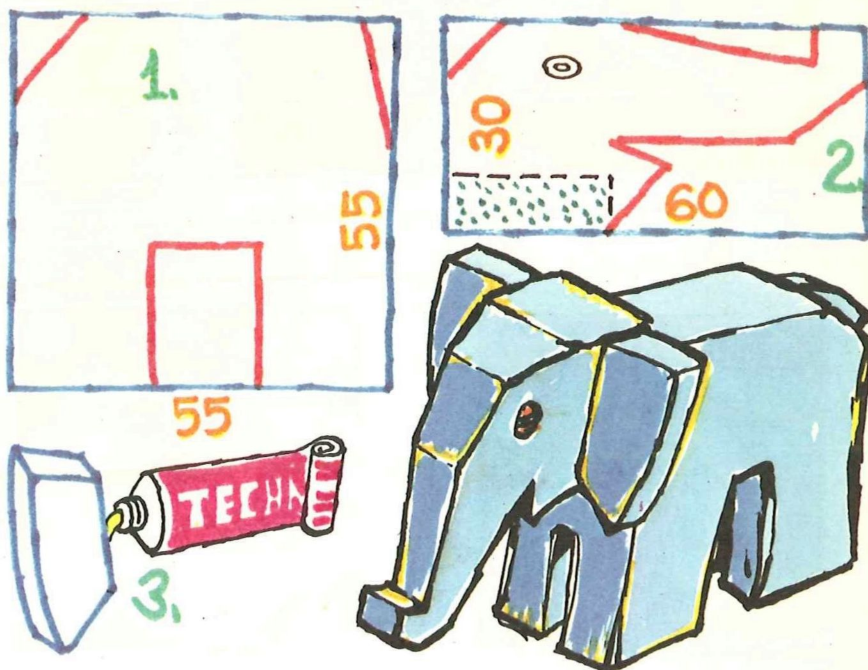
Ferkai Loránt: Habszivacs állatok

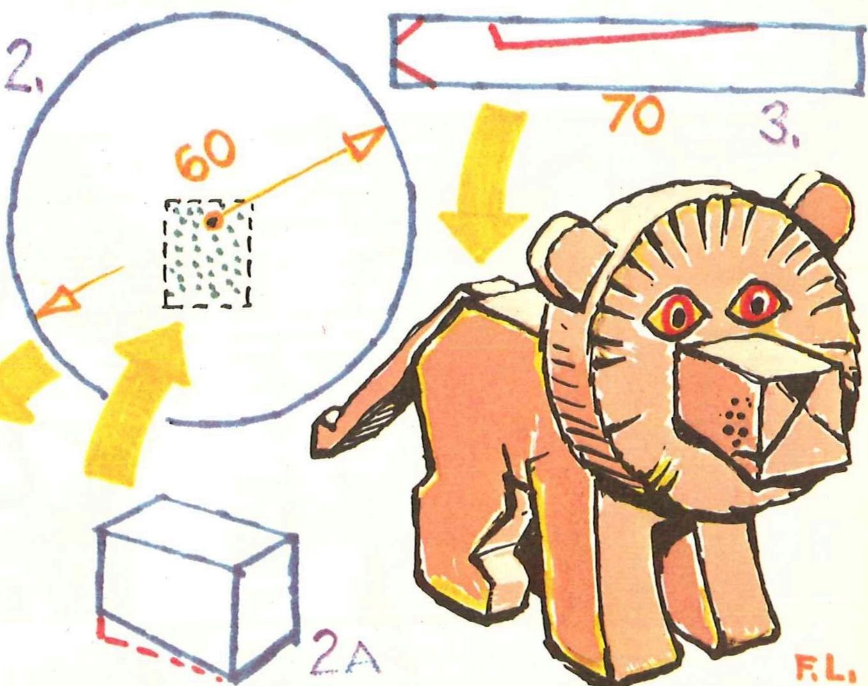
Illatszerboltban fillérekért vásárolhatsz kisarasznyi habszivacs darabokat, amelyek ollóval jól vághatók és Technokollal összeragaszthatók. Ha tehát hasábokra vágod és kellő formára alakítod a részeket, szép kis játékállatokká illesztheted össze. Rajzaink három állat elkészítéséhez adnak segítséget, az 1-gyel jelölt darabok mindegyikénél a törzset ábrázolják a lábakkal együtt, a 2-vel jelöltek a fejet, a 3-as számúak a fejhez ragasztandó fület, vagy a törzs végéhez kerülő farkat jelölik.

A rajzokon látott méreteket milliméterben adtuk meg, nem kell azokat okvetlenül betartanod, de irányításnak jók azért. Piros vonallal jelöltük mindenütt a vágások vonalát, ezeket rajzold elő filctollal vagy golyóssal. Mindig jó éles ollót használj és határozott, biztos vágásokkal dolgozz, hogy utólag ne kelljen igazgatnod a formán. A szögletes éleket — ha akarod — levághatod, így a formát kissé lekerekíted, például a hát vonalánál vagy a fejnél. A tacskókutya fejét néhány vágással hegyezd ki, ez jellemző rá, az elefánt ormánya is keskenyebb, mint a homloka, a koponyája.

Az összeragasztandó felületeket — pontozással jeleztük őket — mindkét darabon kend be vékonyan ragasztóval, majd szorítsd össze. Szemet filctollal rajzolhatsz, vagy apró gyöngyökből ragaszthatsz.

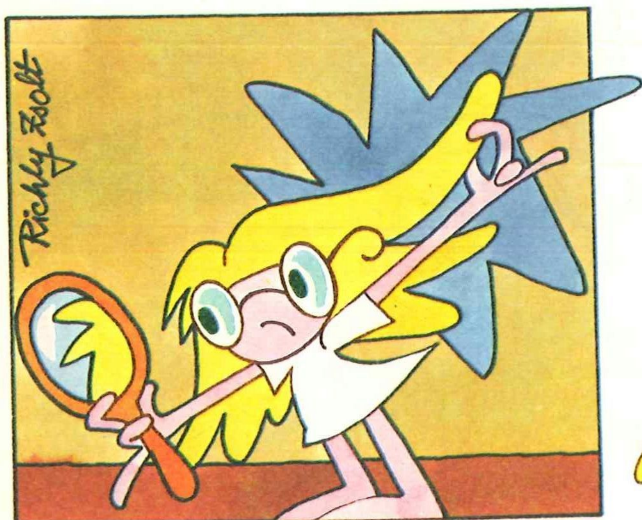

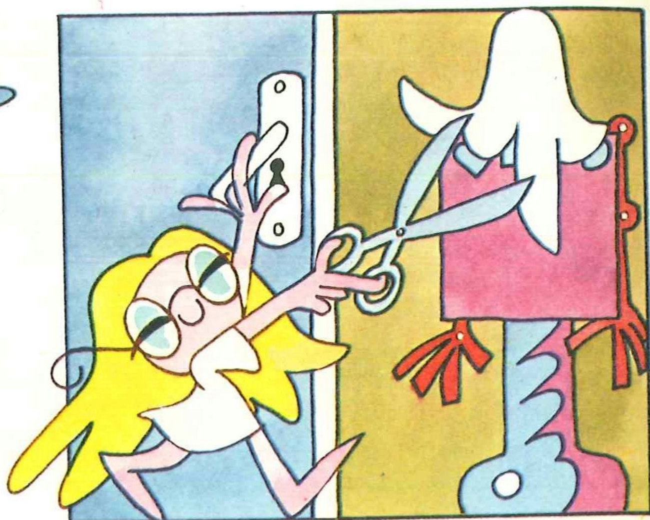

60
60
1.

CSUPASZEM ÉS PLÉHEMBER

1. Hű, de megnőtt a sörényem!

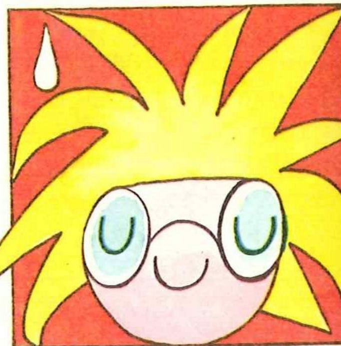
2. Ébresztő, robotom! Fodrász leszel.

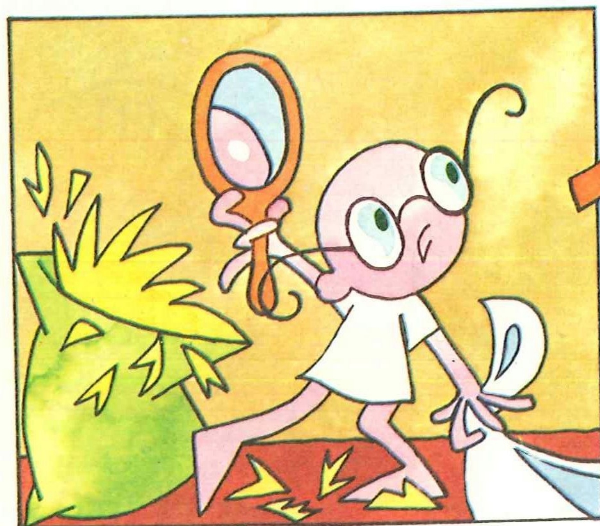
5. Shampoon

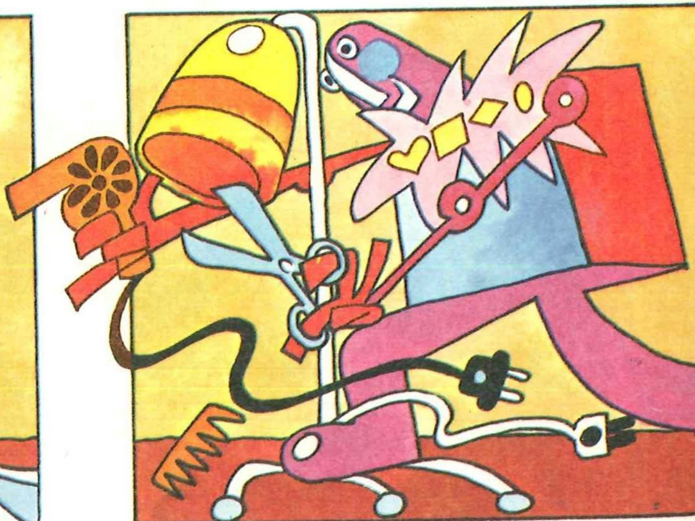
6. Habtenger a fejemen

7. Öblítés, bő vízzel

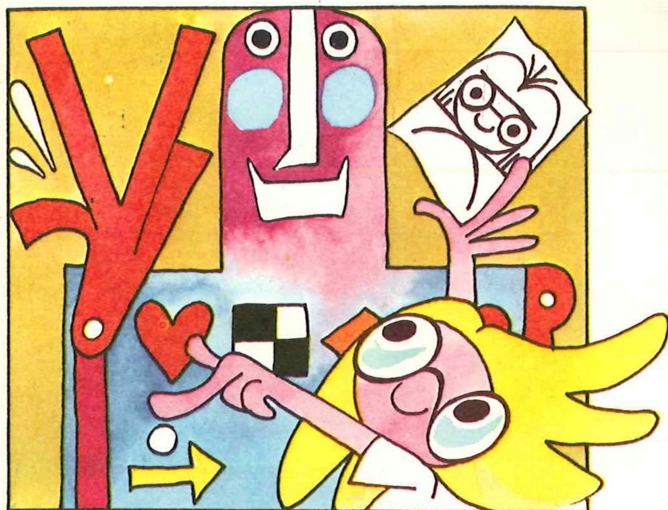

11. Egek! Ez én vagyok?

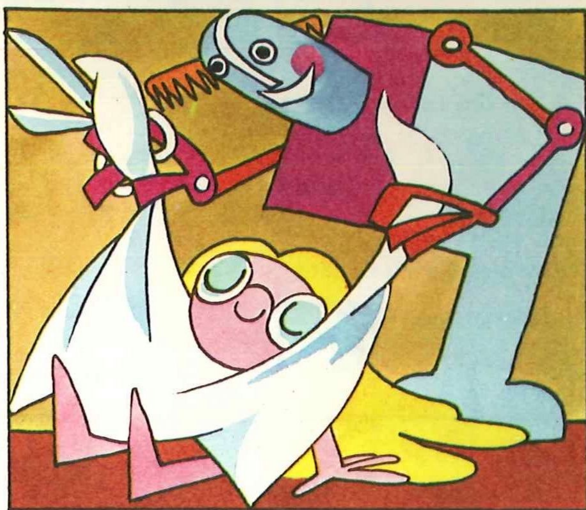

12. Segítség! Túlgerjedt a robotom!

HAJVÁGÁS

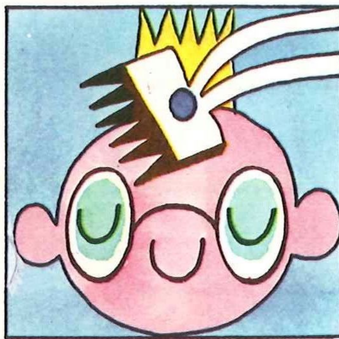
3. Ilyen csini frizurát akarok!

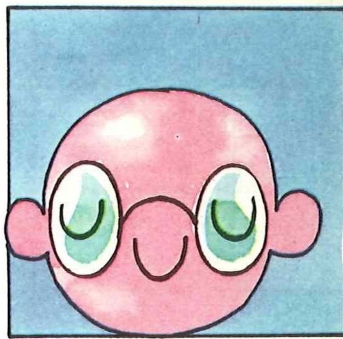
4. Kendő a nyakba

8. Most jön a ritkítás

9. Végül egy kis fazonigazítás!

10. És már kész is.

13. Ide azt a hajas-zsákot!

14. Te legalább csinos leszel: parókát kapsz a hajamból.

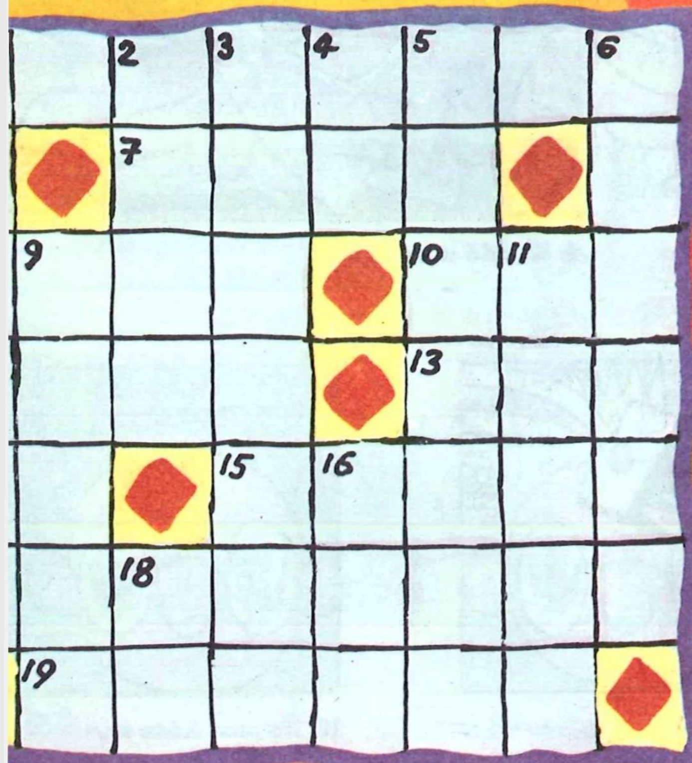
Novemberi fejtörő

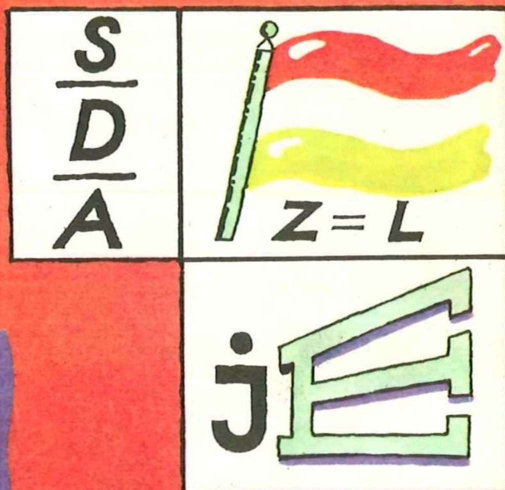
Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. Szőlőt szed. 7. Mese. 8. Vág. 10. Nők betűi keverve. 12. TTST. 13. Szóvég, fordítva. 14. ...zom része. 15. Fontos szerszám. 17. Madarat... 19. Fürdéshez kell, két szó.

Függőleges: 1. Biceg. 2. Semmi sincs benne. 3. Szégyelld (+l). 4. A vízszintes 7. közepe. 5. Kukorica más néven. 6. Ledarál. 9. Visszafelé régi női hajviselet. 11. Tengeri rabló. 16. Magyar Államvasutak. 18. Énekhang.

Beküldendő a **vízszintes 1. és a függőleges 5.**

Betűrejtvények

A betűrejtvények megfejtése egy-egy fiúnév.

Játék a betűkkel

Sok szó van, amelyekben egy betűt megváltoztatva, értelmes szót kapunk. Újabb és újabb betűk megváltoztatásával eljuthatunk egy egészen más szóhoz. Pl. így jutunk el a fejtől a lábig: Fej-Faj-Haj-Hab-Bab-Báb-Láb. Hogyan juthattok el a RÓKA szótól a LIBA szóig?

Városi fiúk falun

Pista, Laci és Jani falusi bácsikájuknál három zsák különböző gabonát láttak. — No gyerekek, tudjátok-e mi van a zsákokban?

A fiúk így feleltek: Pista: Az első zsák búza, a második rozs. Laci: A második árpa a harmadik búza. Jani: Az első búza, a harmadik árpa. Bácsikájuk nevetett: Az egyiket mindegyitek eltalálta, de a másikat mind eltévesztettétek. Mondjátok meg, mi volt az első, a második és a harmadik zsákban?

Gyufa-számtan

Rakjátok ki gyufákból ezeket a római számokat. Egy gyufát kell más helyre tenni, hogy valóban egyenlőséget kapjatok. Két megoldás is van!

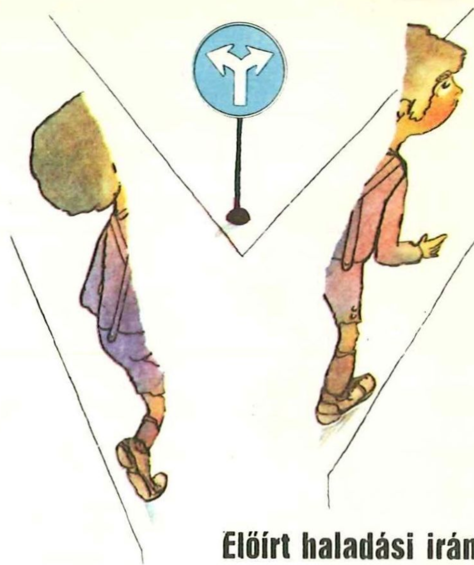

Figyelem! Az e havi megfejtéssel együtt küldjétek be a szeptemberi és októberi megfejtéseket is. A levélpapirosra ragasszátok rá az 1., 2., 3. számokat

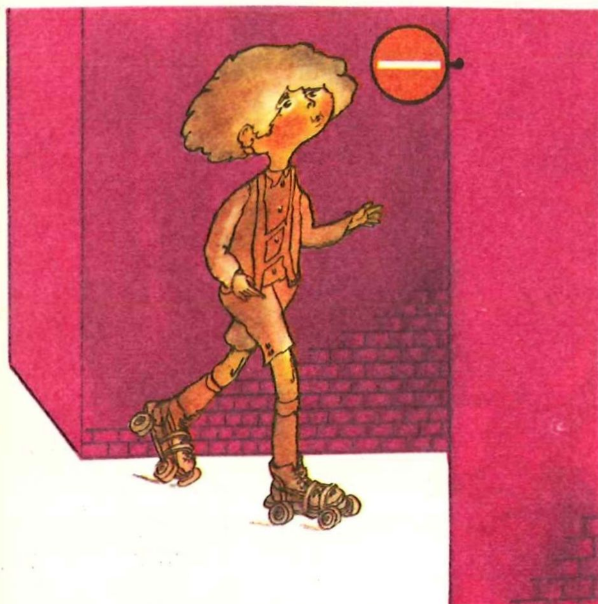
DALLOS JENŐ: TRÉFÁS KRESZ TÁBLÁK

Útkereszteződés

Előírt haladási irány

Minden járművel behajtani tilos

Állj! Elsőbbségadás kötelező

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXVI. évf. 9. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 664-373
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1. közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 40,— Ft, I. félévre 24,— Ft, II. félévre 16,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 77.0887. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató
INDEX: 25.442
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap Görög Júlia munkája.
A hátsó címoldalt Vida Győző rajzolta.

MAGYARORSZÁG
MOSZKVA
JEGES-TENGER
DNYEPER
DON
VOLGA
URAL
URAL
OB
JENYISZEJ
LÉNA
KOLIMA
KASZPI-TENGER
ARAL-TÓ
BALHAS-TÓ
BAJKÁL-TÓ
PAMÍR